

Vijftig jaar firma Steenman

Eric Bor

Op dinsdag 26 april 1988 verdween de naam Steenman van de gevel van het pand op de hoek van de Nassaulaan en de Brinklaan. Hij werd vervangen door de naam Scheer & Foppen. In 1996 ging dit bedrijf naar de Landstraat en kwam de Etos in het pand. Anders dan de twee laatstgenoemde bedrijven, was Steenman een echt Naardens en Bussums bedrijf, dat huishoudelijke apparaten verkocht en onderhield. Steenman was een van de bedrijven die in 1963 met het Gemeentelijk Gasbedrijf samenwerkten aan de zogenoemde gastransitie. Alle reden om eens te gaan praten met Hans Steenman, medewerker en middelste zoon van de oprichter, en met diens vrouw, Anuschka Steenman. Hans bleek een heel archief van Steenman te hebben aangelegd en Anuschka had dat archief grotendeels gedigitaliseerd, waardoor het echtpaar een goed gedocumenteerd verhaal kon vertellen over de geschiedenis van Steenman vanaf 1937.

Naarden

In 1937 begon de eenentwintigjarige elektricien Willem Petrus Steenman – roepnaam Wim – vanuit zijn ouderlijk huis (Peperstraat 16 in Naarden-Vesting) een eigen technisch bedrijf, met als werkplaats de schuur van zijn buurvrouw (van nummer 18). Hij had als elektromonteur van technisch bureau Nardinck al ervaring op-

gedaan en er veel mensen leren kennen, bij wie hij nu voor zijn eigen bedrijf aan de slag kon.

Zijn even oude verloofde Anthonia Alida Anna Hartong – roepnaam Tony – woonde en werkte aan de overkant op nummer 11 in de kruidenierswinkel van haar moeder. Toen haar moeder op 1 november 1938 overleed, kreeg Tony de verantwoordelijkheid voor de kruidenierswinkel, die zij

samen met haar zusje bestierde. In 1939 bouwde de vader van Tony, de aannemer Jan Hartong, naast de kruidenierswinkel een nieuwe winkel, waarvan het adres Peperstraat 13 werd. Die winkel lag pal tegenover de werkplaats van Wim.

Op 8 mei 1940 trouwden Wim en Tony. Zij breidden Wims bedrijf uit door in de nieuwe winkel lampen, radio's en fornuizen, maar ook borden, glazen, kop en schotels, alsmede bestek te gaan verkopen. Dit werd vooral Tony's taak. Omdat de nieuwe winkel naast de kruidenierswinkel lag, kon zij als het bij haar rustig was, wat in het begin nog veel voorkwam, bijspringen in de winkel van haar zus.

In 1945 hadden Wim en Tony al enkele kinderen, waardoor het huis boven de winkel in de Peperstraat te klein werd. Ze kochten een grotere winkel met bovenwoning aan de Lambertus Hortensiuslaan 38b. Wim en Tony vertrokken bewust uit de vesting, omdat ze verwachtten in de steeds uitdijende wijken van Bussum en Naarden buiten de vesting veel meer klandizie te

De winkel aan de Peperstraat. Ervoor staan de moeder en de zus van Wim, met Wims oudste zoon Jan

in Naarden en Bussum

kunnen krijgen. De klanten uit de vesting konden deze overstap niet waarderen, maar de verwachtingen kwamen wel uit, want al in 1949 was het nodig de winkel uit te breiden, hetgeen lukte door het buurpand 38a aan te kopen.

Inmiddels waren er acht kinderen, drie zonen en vijf dochters, die omdat zowel vader als moeder in het bedrijf werkte, aanvankelijk werden grootgebracht door steeds wisselende kindermisjes. Later kwam er een inwonende huishoudster, die het huishouden bestierde en op de kinderen lette. Ze bleef gedurende haar hele leven lid van het gezin.

Naar Bussum

In 1952 opende Steenman een filiaal in een winkelpand aan de nieuw aangelegde

het pand van de melkfabriek Sanitas over, aan de overkant van de straat.

Twee jaar later kwam er opnieuw een filiaal in Bussum bij: op 26 maart 1958 opende Steenman op de hoek van de

Wim en Tony in de winkel aan de Lambertus Hortensiuslaan

Wim en Tony bij hun 12½-jarig huwelijk met hun acht kinderen en de huishoudster

T.B. Hurmanlaan in Bussum Zuid. Ook deze winkel liep direct goed. Steenman kon zich nu ook laten zien op de jaarlijkse Bussumse Winkeliers Tentoonstelling (Buwito).

Het technisch bedrijf aan de Lambertus Hortensiuslaan, dat met een steeds groter tekort aan ruimte kampte, nam in 1956

Brinklaan en de Nassaulaan zijn deuren. De serviezen en kop- en schotels die in 1952 nog in de winkel pronkten, waren nu verdwenen: ze moesten plaatsmaken voor televisietoestellen, die nu bij steeds meer mensen een onderdeel werden van het interieur.

Het filiaal aan de Huurmanlaan van buitenaf gezien

De Buwito-stand van de winkel in 1953

De Buwito-stand van het technisch bedrijf in 1953

25-jarig jubileum

In maart 1963 werd Steenman een Naamloze Vennootschap, gevestigd te Naarden. Omstreeks die tijd was een aantal kinderen van Steenman al in het bedrijf aan het werk. Op 3 september 1963 werd het 25-jarig jubileum officieel gevierd. Tijdens een receptie in de Burgerzaal werden Willem en Tony Steenman gefeliciteerd door burgemeester Cramer en gemeentesecretaris Calis van Naarden en honderden klanten en zakenrelaties. De vooruitgang van de techniek werd gedemonstreerd door het geluid van een radiotoestel van 25 jaar eerder te vergelijken met dat van een moderne stereo FM-ontvanger. Het geheel werd opgenomen en meteen daarna gereproduceerd met behulp van een stereo-bandrecorder.

Op woensdag 25 september werd in het kader van dat jubileum de destijds bij kinderen zeer populaire tv-held Pipo de Clown uitgenodigd om in het filiaal aan de Brinklaan aan kinderen een kleurplaat uit te reiken. Daaraan was een wedstrijd verbonden. Dit was een gigantisch succes. De *Bussumsche Courant* schreef: 'Toen Pipo zich gereed maakte voor de ontvangst van de kinderschare, die vier rijen dik tot ver op de Veldweg slagregens en hagel trotseerde, had de politie de grootste moeite het geheel in bedwang te houden. Eindelijk was het dan zo ver en het was opmerkelijk, dat de kinderen meestentijds veel meer aandacht hadden voor hun idool Pipo, dan voor de lolly's die werden uitgereikt naast de te kleuren platen. Op basis van de verstrekte snoeperij kon worden berekend dat ongeveer 1500 kinderen dit feest hebben meegemaakt.'

De krant meldde ook: 'Een vermakelijk "incidentje" was ongetwijfeld het moment, toen mevrouw Steenman, die naast Pipo stond, werd aangezien voor de populaire "Mammaloe". De kinderen vroegen heel onbevagen of zij dat was, maar het antwoord stelde duidelijk teleur.'

Gastransitie

In 1963 was Steenman ook een van de 29 installatiebedrijven die met het Gasbedrijf van Bussum de efficiënt georganiseerde gastransitie realiseerden, waarop elders in dit tijdschrift nader wordt ingegaan. De bedrijfsreclame op de auto's van de verschillende bedrijven werd afgedekt met een uniforme reclame van de gasinstallateurs. Hans Steenman was een van de installateurs. Hij vertelde dat hij in sommige huizen heel oude, inmiddels levensgevaarlijke gasapparatuur aantroef. Het was maar goed dat vanwege de komst van het aardgas al die apparaten aangepast of vervangen moesten worden.

Nieuwe uitdagingen

In 1966 kreeg Steenman het verzoek enige voorzieningen te treffen in een voor de installateurs geheel vreemde branche, namelijk de 'wegenbouw en natte utiliteitsbouw'.

Het ging om het maken van gas- en elektra-aansluitingen voor aannemers die betrokken waren bij de aanleg van de 'rijksweg om de noord' om Naarden, bij het opspuiten van grond ten behoeve van nieuwe woongebieden in Huizen en

vervolgens bij de bouw van het weglichaam van de toekomstige rijksweg 27 van Hilversum naar Almere. Steenman kreeg hierdoor heel veel ervaring op dit gebied.

Het technisch bedrijf in het pand Lambertus Hortensiuslaan 13, omstreeks 1958

Pipo deelt kleurplaten uit. Links staat Tony Steenman

Kinderen in de stromende regen in de rij voor Pipo de Clown

Het filiaal aan de Brinklaan, omstreeks 1959

In 1969 moest oprichter Wim Steenman wegens een auto-ongeluk een stapje terug doen. Het bedrijf werd voortgezet door de kinderen van Wim en Tony die in het bedrijf werkzaam waren: Jan, Hans, Wim, Mieke en haar man Peter Bolweg. Zij zetten de uitbreiding van het bedrijf energiek voort: in Huizen openden zij in 1970 een Steenmanfiliaal aan de Lindelaan. Een jaar later werd het filiaal aan de Lambertus Hortensiuslaan opnieuw uitgebreid en gemoder-

Het filiaal in 1972

niseerd. In datzelfde jaar werd er ook een plan gemaakt voor verbouwing van het pand op de hoek van de Brinklaan en de Nassaulaan.

Pas in 1976 werd deze verbouwing uitgevoerd. De gemeente Bussum wilde van de Nassaulaan, die tot dan toe een straat met eenrichtingverkeer was, een promenade maken. Steenman kon het naastliggende pand aan de Nassaulaan kopen en liet door architect J. Majoor beide panden verbouwen tot een nieuw groot winkelpand, met de ingang niet meer aan de Brinklaan, maar aan de Nassaulaan. Toen dit winkelpand werd opgeleverd, waren de werkzaamheden aan de Nassaulaan nog niet begonnen.

Almere

Al in de vroege jaren zeventig raakte het installatiebedrijf betrokken bij de ontwikkeling van de splinternieuwe stad Almere.

Op zekere dag kreeg een afvaardiging van Steenman de uitnodiging om over de Hollandse Brug de polder in te rijden, rechts aan te houden en over de dijkweg, met aan de rechterhand het kersverse

Gooimeer, naar een houten bouwkeet te gaan. Daar werd hun de reden van hun komst met een brede handbeweging over het omringende land kort en goed uitgelegd: 'Hier komt Almere.' Of Steenman snel wilde beginnen met allerlei voorzieningen op het gebied van gas en elektriciteit ten behoeve van de bouw.

Er was nog helemaal geen infrastructuur, dus Steenman moest zelf zorgen voor elektriciteit (met een generator), gas (met tanks) en water (eerst met een schip, later met een tankwagen van het waterleidingbedrijf in Laren). Omdat de zandzuigers dag en nacht werkten, moesten de monteurs van Steenman 24 uur per dag stand-by zijn.

Naast de keten van de aannemers verzezen er in 1976 ook keten waarin de allereerste bewoners van Almere zich vestigden in afwachting van hun nieuwe huizen. Ook zij werden door Steenman geholpen. Een jaar later kwam er zelfs een filiaal van Steenman, geleid door de jongste zoon Wim, die zich bereid had verklaard in Almere te gaan wonen. Hij begon in een tijdelijk winkelcentrum, dat ook al in een bouwkeet was ondergebracht. Hij verkocht er ook huishoudelijke artikelen, omdat daar nog geen winkel voor was. In het definitieve winkelcentrum aan de Marktgracht opende hij in 1980 een ruime Steenmanwinkel. Helaas

werd in die winkel zeer vaak ingebroken. In 1984 stond de teller al op veertig keer.

Advertentie voor de winkels aan de Huurmanlaan in 1967

Het einde van het bedrijf

Het viel Steenman als familiebedrijf langzamerhand steeds moeilijker te concurreren met de grote landelijke ketens, die weliswaar vaak minder service boden, maar die wel tegen veel lagere prijzen konden

leveren. In oktober 1987 verkocht Steenman de winkels aan een van die ketens, Scheer & Foppen. Het technisch bedrijf

van Steenman, met dertig werknemers, bleef nog tot 1994 actief. Daarna werd ook dit overgenomen door een ander bedrijf en verdween het familiebedrijf Steenman na 53 jaar voorgoed van het toneel.

Het filiaal aan de Marktgracht in Almere-Haven

Bronnen

Mondelinge informatie van Hans Steenman.
Folders, foto's en informatiebrochures van firma Steenman.
De *Bussumsche Courant* van verschillende data.